

הגית הורוביץ, שותפה

טל. 03-6944249

פקס. 03-6091116

hhorowitz@fbclawyers.com

1 במרץ 2020

לכבוד

גב' גולדה מאיר

רשות הגז הטבעי, משרד האנרגיה והמים

בנק ישראל 7

ירושלים 36148

באמצעות דוא"ל goldam@energy.co.il

ג.א.נ.,

הנדון: תוספת להחלטת מועצה 2/2014 – מימון פרויקטי ייצוא באמצעות מערכת ההולכה הישראלית וחלוקת עלויות ההקמה של המקטע המשולב אשדוד-אשקלון על בסיס ההחלטה כאמור

בשם מרשותנו שהינן בעלות החזקה במאגר "תמר" - נובל אנרג'י מדיטרניאן לימיטד, דלק קידוחים שותפות מוגבלת, ישראלמקו נגב 2 שותפות מוגבלת, תמר פטרוליום בע"מ, דור חיפוש גז שותפות מוגבלת ואוורסט תשתיות שותפות מוגבלת ("השותפים" או "שותפי תמר") - הרינו להשיב לשימוע שפורסם ביום 12.2.2020 בעניין ההחלטה אשר בנדון כדלקמן:

1. מרשותנו מברכות על הידרשות מועצת רשות הגז הטבעי לנושא הנחת תשתית הולכת הגז הנדרשת לצרכי הייצוא למצרים והגדלת קיבולת מערכת ההולכה לדרום הארץ.
2. כידוע, מרשותנו, מזה זמן רב, מבקשות לקדם את הנחת התשתית הנדרשת לצרכי ייצוא למצרים בהתאם לעקרונות שכבר נקבעו בהחלטת מועצת רשות הגז הטבעי 2/2014 ורואות בהנחת תשתית כאמור אבן דרך חשובה ומשמעותית להמשך פיתוח אפיק ייצוא הגז המותר למצרים.
3. כידוע, לאחר מאמץ מרוכז של כמה שנים, ביום 15.1.2020 החלה הזרמת גז טבעי למצרים, זאת בהתאם להסכם מיום 26.9.2019 לתיקון הסכם רכישת הגז בו התקשרו שותפי לווייתן עם חברת Dolphinus Holdings Limited, ולאחר התקיימות מלוא התנאים לכניסתו של אותו הסכם הייצוא לתוקף. באותו המועד נכנס לתוקף גם הסכם רכישת הגז בו התקשרו שותפי תמר עם חברת Dolphinus Holdings Limited ("הסכם הייצוא").
4. במסגרת הסכם הייצוא, עתידים שותפי תמר, החל מיום 30.6.2020, לייצא גז טבעי בכמות של [REDACTED] ממאגר "תמר" למשך תקופה של כ-15 שנים: כ-1 BCM לשנה עד לשנת [REDACTED] וכ-2 BCM לשנה החל משנת [REDACTED].
5. ייצוא הגז למצרים על פי הסכם הייצוא, הוא בגדר בשורה למדינת ישראל. בזכותו, נוצר בסיס כלכלי מהותי נוסף לשימור היחסים האסטרטגיים של מדינת ישראל עם מצרים. בזכותו, שוקס צינור EMG

המאפשר יצירת תשתית אזורית להולכת גז ולסחר בגז בהיקפים משמעותיים. ובזכותו, עתידה מדינת ישראל להנות מהכנסות משמעותיות נוספות בגין הפקת הגז ממאגר "תמר" וזאת בגין המס ותשלומי החובה בקשר עם ייצוא הגז.

6. גם בעל רישיון ההולכה [REDACTED] עתידים להנות מהכנסות בהיקפים משמעותיים בגין התשתיות המועמדות לטובת הולכת הגז למצרים. על פי אומדן מרשותנו, בהתבסס על הכמויות החוזיות הכוללות של החוזים המוזכרים בסעיף 3 לעיל, מדובר בהכנסות בגובה [REDACTED] לשנה ומעל [REDACTED] בסה"כ, המשקפות החזר נומינאלי של [REDACTED] ותשואה בשיעור של [REDACTED] על ההשקעות בתשתית המוצעת לפי ההחלטה לצורך קיום ייצוא הגז. כל זאת, מבלי לציין את פוטנציאל ההכנסות העצום למדינה מתמלוגים, היטלים ומיסים.
7. אכן, אין חולק כי לצורך ייצוא הגז למצרים דרך תשתית ההולכה הישראלית למשך 15 שנים, יש צורך בהרחבת תשתית ההולכה באופן שיאפשר את הגדלת קיבולת רשת הולכת הגז במקטע המוביל לאשקלון. עם זאת, כידוע לרשות הגז הטבעי, מקטע אשדוד-אשקלון (כהגדרת המונח בהחלטה) אינו הפתרון היחידי האפשרי. פתרון נוסף, שאף נדון עם בעל רישיון ההולכה, הינו [REDACTED] אשר עלותו נאמדת בצורה שמרנית [REDACTED] ("הפתרון היבשתי"). ביצוע הפתרון היבשתי, בהיותו פרויקט יבשתי, טומן בחובו סיכוני הקמה פחותים (בהשוואה לצינור הימי) והסבירות כי יעמוד במועד הנדרש להשלמה [REDACTED] גבוהה משמעותית.
8. לעמדת מרשותנו, הפתרון היבשתי הוא פתרון ראוי ומספיק לצורך עמידת בעל רישיון ההולכה בקיבולת הנדרשת לצרכי הייצוא במסגרת הכמויות הקיימות בהסכם הייצוא ולתקופתו. בהינתן המתווה המוצע בהחלטה למימון מקטע אשדוד-אשקלון, מרשותנו שבות על עמדתן זו.
9. יחד עם זאת, בעל רישיון ההולכה הציג עמדה ברורה כי הוא מעדיף את מקטע אשדוד-אשקלון, משיקולים הקשורים לשיפור יכולת ההולכה במערכת ההולכה בישראל ולהגברת יתירותה (וידגש - ללא כל קשר או תלות לייצוא למצרים).
10. ונבחר כי מקטע אשדוד-אשקלון, בעיקרו ובמהותו, נועד לשרת את רשת ההולכה ואת צרכי המשק הישראלי ללא קשר כלשהו לייצוא. המקטע קיים עוד מהתכנון הסטטוטורי המקורי למערכת הולכת הגז הטבעי, שנים רבות לפני שכלל החלו המגעים בין מרשותנו לבין לקוחותיהן במצרים, והינו פרויקט בעל חשיבות רבה לבעל רישיון ההולכה. אמנם המקטע יכול לשרת גם את צרכי יצואני הגז למצרים אבל הוא אינו הפתרון היחידי הקיים כאמור. בנסיבות אלו, עצם ההכרה בו כ"מקטע משולב" מוטלת בספק.
11. ודוק. אף אם יהיה זה מקטע משולב, את הסמכות לקבוע את יחס החלוקה בעלויות ההקמה בין היצואן לבעל רישיון ההולכה, יש להפעיל בסבירות. סבירות לעניין זה משמעה, בין היתר, הגבלת השתתפות היצואנים לגובה עלות הפתרון החלופי - הוא הפתרון היבשתי. וכך, בהינתן כי קיים פתרון חלופי והוא הפתרון היבשתי ושעלותו הינה [REDACTED] - זו צריכה להיות תקרת ההשתתפות המרבית של היצואנים בכל פתרון שיאפשר את הולכת הגז למצרים.
12. בנוסף, ומבלי לגרוע מהאמור לעיל, מרשותנו מתנגדות בתוקף לאמור בסעיפים 13 ו-13 להחלטה ולפיו היצואן ישלם לבעל רישיון ההולכה 24 מיליון ש"ח לטובת מימון הכפלת המקטעים דור-חגית ושורק-נשר ("המקטעים הנוספים") וכי במקרה בו יופסק הייצוא, ישולם פעמיים סכום זה.
13. למקטעים הנוספים אין דבר וחצי דבר עם הסכם הייצוא או הולכת הגז למצרים. כל תכליתם היא הגדלת כושר ההולכה לצרכנים בישראל והגברת יתירות רשת ההולכה. משכך, חיוב מרשותינו, בכובען כ"יצואנים" במימון הקמת מקטעים אלו נעשית שלא כדין וממילא אינה סבירה.

14. גם לו היו המקטעים הנוספים רלוונטיים לצורך הסכם הייצוא, החיוב במימונם נעשה בניגוד לסעיף 1.1.4 להחלטה 2/14, וגם מטעם זה דינו להתבטל.
15. מבלי לגרוע מעמדתן העקרונית של מרשותנו כמובהר לעיל, נבקש להתייחס להיבטים נוספים של התוספת המוצעת כמובא להלן.
16. ראשית, לעניין סעיף 3' להחלטה בו נקבע כי הזרמת הגז למצרים תיעשה רק דרך מערכת ההולכה של בעל רישיון ההולכה ולא דרך מקטע מחוץ למערכת ההולכה הישראלית - כידוע, ייצוא הגז למצרים במסגרת הסכם הייצוא נעשה בהתאם ובכפוף להיתר הייצוא שניתן לבעלות החזקה במאגר "תמר" על ידי הגורם המוסמך לכך על פי דין. [REDACTED] ואיננו סבורים כי זה מעניינה של רשות הגז או מסמכותה להוסיף תנאים לייצוא שלא נזכרו בהיתר הייצוא שניתן או להגביל בכל דרך שהיא את מרשותנו מהתקשרויות עתידיות לייצוא גז למצרים או מתוואי הולכת הגז לייצוא בהסכמים שכאלה. דרישה מעין זו פוגמת בזכות הבסיסית של שותפי תמר לבחור את אופן הייצוא מהמאגר בהתקשרויות אלו, בניתוק ממערכת ההולכה הישראלית או מצינור EMG.
17. למעלה מן הצורך, נוסיף כי [REDACTED] ויודגש: השיקול המוצג בדברי ההסבר ולפיו הנ"ל נועד להבטיח את ההכנסות העתידיות של בעל רישיון ההולכה אינו טיעון רלבנטי או ענייני בכל הנוגע לתנאים לייצוא גז, לא על פי הוראות הדין הרלבנטיות ולא לגופם של דברים.
18. שנית, אף אם יהיה זה מנהל רשות הגז הטבעי שיקבע את עלות המקטע כאמור בסעיפים 3.3 ו-3.3 ג' להחלטה, יש להבהיר כי הקביעה צריכה להיות על עלות קבועה וסופית (fixed lump sum). במילים אחרות, ובהינתן האמור בדבר פתרונות חלופיים להולכת הגז למצרים, לא סביר להטיל על השותפים חבות לתשלום של מחצית של סכום שאינו ידוע מראש.
19. שלישית, התוספת אינה כוללת כל מנגנון אפקטיבי שיבטיח עמידה של בעל רישיון ההולכה בפרויקט התכנון-הקמה של מקטע אשדוד-אשקלון, ובפרט בכל הנוגע לעמידתו של בעל רישיון ההולכה בלוחות זמנים מחייבים להקמת פרויקט זה. זאת, [REDACTED] (ושוב נדגיש כי בפתרון היבשתי, קיימת סבירות גבוהה בהרבה לעמידה בלוחות זמנים אלו). בהתאם, יש לקבוע לוח זמנים מפורט להקמה עם אבני דרך ומועד סיום הקמה [REDACTED] שיכללו גם מנגנוני פיצוי לשותפי תמר במקרה של אי עמידה באבני הדרך ובמועד סיום ההקמה. בנוסף, יש לקבוע מנגנון בקרה, פיקוח ומתן דוחות עיתיים שוטפים למרשותנו, בהתחשב בחשיבות העמידה בלוחות זמנים אלו למרשותנו [REDACTED].
20. רביעית, נבקש כי ההוראה בדבר העמדת ערבויות בנקאיות כאמור בסעיף 3.3 ה' להחלטה תבוטל. יש לתת את הדעת לכך כי לערבות בהיקפים אלו יש עלויות נלוות משמעותיות [REDACTED].
21. חמישית, לעניין הוראת סעיף 3.3 ז' להחלטה, אין מקום לכלול מרכיב עונשי או 'קנס' במקרה של הפסקת ייצוא. הסכום שעל היצואן לשלם צריך שיהיה ההפרש בין הסכום הקבוע של הקמת מקטע אשדוד-אשקלון בלבד לבין חלקו של היצואן באותו סכום קבוע ותשלומי ההולכה ששולמו עד מועד הביטול. יודגש כי, הסכומים שיש להפחית מהתשלום שעל שותפי תמר לשלם במקרה זה צריכים לכלול גם את

הסכומים ששולמו לבעל רישיון ההולכה

22. לסיכומם של דברים, נבקש כי מועצת רשות הגז הטבעי תבחן בכובד ראש את העמדות והטיעונים של מרשותנו המובאים במכתבנו זה. יש להביא בחשבון כי מקטע אשדוד-אשקלון אינו הפתרון היחידי שיאפשר את יצוא הגז למצרים והפתרון היבשתי הינו פתרון פשוט וזול יותר המועדף על ידי מרשותנו. בנסיבות אלו, הבחירה במקטע אשדוד-אשקלון אינה יכולה להביא את מרשותנו למצב נחות לעומת המצב בו היה הפתרון היבשתי מבוצע. בנוסף, היבטים נוספים בהחלטה טעונים בחינה ותיקון, כל זאת כאמור כמכתבנו זה.

23. אין באמור במכתבנו או במה שלא נאמר בו כדי לגרוע מטענה או זכות של מרשותנו.

בכבוד רב ובברכה,

חגית הרוביץ, עו"ד

פישר בכר הקול אוריון ושות'